

Saracia energetica de vara, un risc în crestere pentru persoanele vulnerabile (raport)

Saracia energetica nu mai înseamna doar imposibilitatea de a asigura o temperatura confortabila în locuinta în timpul iernii, ci si în timpul verii, iar valurile de caldura tot mai intense si mai frecvente pot amplifica saracia energetica de vara, adica imposibilitatea unor consumatori de a-si raci în mod optim locuinta, potrivit Observatorului Român al Saraciei Energetice (ORSE).

Categoriile cele mai vulnerabile sunt batrânii, copiii, în general persoanele cu venituri mici care traiesc în locuinte cu un grad redus de eficienta energetica, ce devin adevarate "cuptoare" sub impactul temperaturilor caniculare, subliniaza sursa citata.

De asemenea, sunt mai expuse acestui risc persoanele care traiesc în zonele mai populate si cu suprafete construite dense din orase, mai afectate de fenomenul numit "insula de caldura urbana", unde temperaturile tind sa fie semnificativ mai ridicate decât în zonele rurale.

Totodata, expertii atrag atentia ca saracia energetica de vara poate amplifica disparitatile sociale, având un impact negativ asupra sanatatii celor afectati. "Impactul valurilor de caldura se extinde si asupra sanatatii mintale. Studii recente au explorat legatura dintre temperaturile ridicate si crestere violentei sau cresterea ratei de sinucidere", dupa cum noteaza o analiza InfoClima, citata de ORSE. Având în vedere ca aproximativ 75% dintre europeni traiesc în orase, potentiala amenintare pentru sanatate este uriasa.

"Pâna la 19% dintre gospodariile din UE au raportat ca este prea cald în timpul verii. Aceasta este o problema importanta având în vedere valurile de caldura recurente din Europa", potrivit CORDIS, serviciu al Comisiei Europene. Desi saracia energetica este un fenomen raspândit în toata UE, tarile din sudul si estul Europei se confrunta cu o saracie energetica mai profunda decât în alte parti, în principal din cauza veniturilor mai reduse.

"Saracia energetica nu înseamna doar sa suferi de frig, ci si sa suporti caldura. Saracia energetica de vara îi afecteaza în mod disproportionat pe cei mai vulnerabili si este foarte probabil sa creasca în viitor, în special în zonele supuse efectului de insula de caldura urbana. Aceasta înseamna ca trebuie sa acordam mai multa atentie saraciei energetice pe timp de vara - în cercetare, în colectarea datelor, în mass-media si, în sfârșit, în arena de elaborare a politicilor", a explicat, într-o dezbatere desfasurata în acest an în Parlamentul European, Sergio Tirado Herrero, cercetator de la Universitatea Autonoma din Madrid.

În România, potrivit raportului "Saracia energetica. Perspective asupra indicatorilor nationali pentru o masurare mai eficienta", publicat în luna octombrie 2022 de catre Energy Poverty Advisory Hub (EPAH), organism al Comisiei Europene (CE), 80,4% din populatie traia în locuinte suficient de confortabile pe timpul verii, usor peste media europeana, de 79,1%. Rezultatele sunt bazate pe ultimele date disponibile, culese în anul 2012, o actualizare a acestora fiind prevazuta pentru 2023.

În ceea ce priveste indicatorul ce analizeaza ponderea populatiei care locuieste în case echipate cu aparate de aer conditionat (ventilatoarele fiind excluse), în România procentul este de doar 4,9% din populatie, adica mai putin de jumatate din media UE de 10,1%. În acest caz, datele au fost culese în 2007, dar sunt ultimele disponibile.

"Și acest indicator care poate indica starea de saracie energetica are însa limitele sale. "Proprietatea aparatelor de aer conditionat este un indicator care poate fi utilizat pentru a evalua capacitatea gospodariilor de a face fata temperaturilor reci sau calde prin consumul de energie pentru încălzirea si racirea spatiului (...). Detinerea acestui echipament este un indicator al unei capacitati mai mari de a face fata disconfortului termic si de a iesi din saracia energetica. Cu toate acestea, s-au raportat crestere semnificative ale consumului de energie electrica atunci când gospodariile detin aparate de aer conditionat, exacerbate de importanta tot mai mare a racirii ca nevoie de baza din

cauza schimbarilor climatice, ceea ce duce la cheltuirea unei cote mai mari din veniturile gospodariilor pentru costurile energiei (Randazzo et al., 2020) Aceasta schimbare a cererii de energie si dificultatea în achizitionarea acestor sisteme de eficienta ar putea crea inegalitati si o vulnerabilitate sporita în gospodariile cu venituri mici", se mai mentioneaza în raportul publicat de EPAH.

Observatorul Român al Saraciei Energetice (ORSE) este un proiect initiat de Centrul pentru Studiul Democratiei, think-tank înfiintat în anul 2006 în cadrul Departamentului de Științe Politice, Facultatea de Științe Politice, Administrative si ale Comunicarii, Universitatea "Babes-Bolyai" din Cluj, în cadrul careia functioneaza ca centru de cercetare acreditat.